

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ  
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Кафедра «Право»

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**СУДОВА РИТОРИКА**

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри “Право”  
Протокол № 1 від 02.09.2019 р.

## **ЗМІСТ**

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

| 1. Загальна інформація                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Назва дисципліни                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Судова риторика                                                                                                             |
| Викладач (-і)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | к.ю.н. Манченко О.В.                                                                                                        |
| Контактний телефон викладача                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | +38(050) 1404892                                                                                                            |
| E-mail викладача                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <a href="mailto:man.olena999@gmail.com">man.olena999@gmail.com</a>                                                          |
| Формат дисципліни                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Очний                                                                                                                       |
| Обсяг дисципліни                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 3 кредити ЕКТС                                                                                                              |
| Посилання на сайт дистанційного навчання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <a href="http://ifagrarncol.at.ua/index/bibliotechnij_fond/0-69">http://ifagrarncol.at.ua/index/bibliotechnij_fond/0-69</a> |
| Консультації                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Очні консультації: згідно розкладу консультацій                                                                             |
| 2. Анотація до курсу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                             |
| <p>Розвиток сучасної демократичної держави неможливо забезпечити без ефективної діяльності усіх гілок влади, тому числі, судової - на яку покладається забезпечення високих правозахисних та морально-етичних цінностей суспільства. При цьому, зростання ораторської комунікації в часи формування правової держави вимагає відродження класичної та національної риторичної спадщини, розвитку судової риторики як науки на якісно новому рівні, формування правника як риторичної особистості з ефективним мисленням та якісним мовленням.</p> <p>Судова риторика як навчальний предмет опирається на використання матеріалів <i>риторики</i>, так як судова риторика є однією із складових частин загальної риторики, <i>історії культури, філософії</i> (окремі філософські дисципліни – етика, естетика, логіка, знайомлять з цінностями моралі, принципами розуміння прекрасного, законами мислення), <i>мовознавства</i> (озброює знаннями законів формування та розвитку мовлення), <i>психології</i> (через розуміння та контроль душевного стану та настроїв аудиторії допомагає вибрати засоби, які варто використовувати в певній психологічній ситуації), <i>фізіології</i> (дає знання про мовний апарат, його можливості та принципи творення голосу). Оскільки даний предмет відноситься до юридичних навчальних дисциплін, тому перебуває у тісному взаємозв'язку з іншими правовими дисциплінами, зокрема: з <i>історією держави і права зарубіжних країн, історією держави і права України, цивільним правом, цивільно-процесуальним правом, кримінальним правом, кримінально-процесуальним правом</i> тощо.</p> |                                                                                                                             |
| 3. Мета та цілі курсу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                             |
| <p><b>Метою</b> даного курсу є вироблення у студентів розуміння основних понять таких, як риторика, судова риторика, красномовство, спілкування з судовою аудиторією, особливості судової промови, тощо.</p> <p><b>Предмет дисципліни:</b> врегульовані процесуальними нормами права внутрішньо-організаційні та зовнішні суспільні відносини, що виникають в процесі судочинства, зокрема, під час спілкування з судовою аудиторією.</p> <p><b>Складовими мети</b> цієї навчальної дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- освітня (навчальна) – сприяти становленню сучасного всебічно-розвинутого висококваліфікованого фахівця-юриста, здатного на достатньому рівні репрезентувати фахову підготовку у відносинах з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та громадянами, формувати та розвивати правові знання курсантів, уміння аналізувати нормативно-правові акти та інші документи; виробляти навички самостійного аналізу правових явищ, умінь застосовувати отримані знання при оцінці конкретної ситуації; виробляти настанови на оволодіння професійними вміннями та навичками спілкування з</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                             |

судовою аудиторією;

- виховна – формувати ціннісні орієнтири студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості; виховувати активну громадянську позицію; сприяти усвідомленню ролі та значення юридичної діяльності в розбудові та зміцненні української держави; формувати в майбутніх працівників правоохоронних органів рівень правової свідомості та правової культури, професійних та особистісних якостей.

#### 4. Результати навчання (компетентності)

Вивчення дисципліни спрямовується на досягнення такого рівня підготовки студента, при якому він повинен:

**Знати:** основні поняття: „риторика”, „судова риторика”, „ораторське мистецтво”, „красномовство”, „комунікація”, „дискурс”, „гомілетика”, „ораторика”; основні положення теорії красномовства, закони риторики; історію риторики, великих ораторів минулого і сучасності; положення, зміст і значення риторичних засобів та прийомів для успішного виступу; загальні ознаки мовної культури: правильність і багатство мови, стислість, ясність, точність, емоційність та елементи художності в мові: образність, інтонаційну виразність, вміння їх поєднувати в виголошенні промови; основні положення судової промови; зміст промови державного обвинувача, захисника.

**Вміти:** вміло оперувати отриманими знаннями з даного курсу та застосовувати отримані навички в подальшому навчанні та житті; розуміти взаємозв'язок риторики з будь-якими проявами і змінами, що відбувалися і відбуваються в суспільстві у певну епоху і вміти проаналізувати, який вплив мала і має риторика на ту чи іншу сферу людського життя; володіти технікою мовлення як необхідною передумовою словесної дії і правильно нею користуватися (управляти диханням в процесі мовлення, читання, володіти правильною і чіткою дикцією, силою, чистотою і висотою голосу, орфоепічними нормами вимови); вміти користуватися засобами логіко-емоційної виразності мовлення в тому числі і поза мовних (поза, жест, міміка); володіти прийомами полемічної майстерності; вміти кваліфіковано виконувати праці з написання промови та виголошення її в залежності від мети, завдання, місця, часу виступу з урахуванням складу аудиторії, її особливостей; оволодіти основами судового красномовства; вміти правильно складати промову обвинувача, захисника.

#### 5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 90 год.

| Вид заняття                                   | Загальна кількість годин |
|-----------------------------------------------|--------------------------|
| Лекції                                        | 18 год.                  |
| семінарські заняття / практичні / лабораторні | 12 год.                  |
| самостійна робота                             | 30 год.                  |

#### Ознаки курсу

| Семестр | Спеціальність | Курс (рік навчання) | Нормативний / вибіркового |
|---------|---------------|---------------------|---------------------------|
| II      | 081 «Право»   | бакалавр            | нормативна                |

#### Тематика курсу

| Тема, план                                                                                      | Форма заняття       | Література | Завдання, год        | Вага оцінок | Термін виконання         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|------------|----------------------|-------------|--------------------------|
| <b>Тема 1. Поняття риторики. Загальна і фахові риторики. Судова риторика.</b> Поняття риторики. | Лекція, семінарське | [1,2]      | Опрацювати лекційний | 5 балів     | До наступного заняття за |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                             |         |                                                                       |         |                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|---------|-----------------------------------------------------------------------|---------|------------------------------------|
| <p>Риторика та красномовство. Риторика та теорія мовлення. Основні розділи риторики: інвенція, диспозиція та елокуція.</p> <p>Масова культура і сучасні форми красномовства. Бесіди, інтерв'ю і диспути.</p> <p>Загальні і фахові риторики. Поняття судової риторики. Судова риторика як навчальна дисципліна. Взаємодія предмету «Судова риторика» з іншими навчальними дисциплінами. Структура курсу «Судова риторика».</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | заняття                     |         | матеріал, підготуватися до семінарського заняття                      |         | розкладом                          |
| <p><b>Тема 2. Історія розвитку риторики. Стародавні оратори.</b> Античне ораторське мистецтво. Риторика Древньої Греції. Класичні софісти (V ст. до н.е.) – родоначальники риторики: Протагор, Горгій. Боротьба із софістами. Сократ і Платон – творці теорій красномовства. Погляди Аристотеля на ораторське мистецтво в книзі «Риторика». Риторика епохи класичної грецької культури (2-а пол. V – IV ст. до н.е.). Демосфен.</p> <p>Римський період розвитку античного красномовства. Марк Тулій Цицерон. Його твори «Про оратора», «Три трактати про ораторське мистецтво». Система навчання риторики Марка Фабія Квінтіліана (автора 12 книг «Настанова оратору»). Сенека Луцій Анней. Патера. Мінервій.</p> <p>Слов'янська риторична спадщина. Витоки давньоукраїнського красномовства (Київська Русь). «Слово про закон та благодать» митрополита Іларіона, «Слово» Кирила Туровського, «Повчання» Володимира Мономаха, «Слово про Ігорів похід».</p> | Лекція, семінарське заняття | [1,2]   | Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття | 5 балів | До наступного заняття за розкладом |
| <p><b>Тема 3. Видатні оратори 18-19 ст. Сучасний стан риторики.</b> Розвиток українського риторичного слова за часів панування Російської та Австро-Угорської імперій: К.Зеленецький, М.Драгоманов, М.Міхновський, С.Єфремов, І.Франко, М.Грушевський. Занепад</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Лекція, семінарське заняття | [3,4,5] | Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського         | 5 балів | До наступного заняття за розкладом |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                             |       |                                                                               |          |                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-------|-------------------------------------------------------------------------------|----------|------------------------------------|
| риторики. Риторична хвиля 20-х років XX ст.<br>Відродження риторики в незалежній Україні.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                             |       | заняття                                                                       |          |                                    |
| <b>Тема 4. Риторика і стиль.</b><br>Різновиди мовлення за функціональним призначенням. Стилї мови: діловий; публіцистичний; художній; розмовно-побутовий.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Лекція, семінарське заняття | [4,6] | Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття         | 5 балів  | До наступного заняття за розкладом |
| <b>Тема 5. Класифікація красномовства.</b> Класифікація красномовства: соціально-політичне; академічне; судове; соціально-побутове; духовне (церковно-богословське).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Лекція, семінарське заняття | [3,5] | Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття         | 5 балів  | До наступного заняття за розкладом |
| <b>Тема 6. Основи ораторського мистецтва</b> Культура ораторського мовлення. Основні ознаки мовної культури промовця: правильність мовлення, точність і логічність мовлення, багатство та різноманітність мовлення, чистота мовлення, доречність мовлення, достатність і якість мовлення.<br>Етичні та комунікативні аспекти мовлення. Поняття мовленнєвого спілкування. Мовний етикет. Успіх мовленнєвого спілкування.<br>Мовне самовдосконалення оратора: спостереження за власним і «чужим» мовленням, мовленнєвий самоаналіз, систематичне збагачення словникового запасу. | Лекція, семінарське заняття | [6,7] | Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття         | 5 балів  | До наступного заняття за розкладом |
| <b>Тема 7. Основи полемічної майстерності.</b><br>Організація та проведення полеміки. Суть понять «суперечка», «полеміка», «диспут», «дискусія».<br>Еристика як мистецтво ведення суперечки. Види суперечок. Стратегія суперечки. Тактика суперечки.<br>Порядок ведення полеміки.                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Лекція, семінарське заняття | [5,7] | Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття, пройти | 10 балів | До наступного заняття за розкладом |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                             |       |                                                                       |          |                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-------|-----------------------------------------------------------------------|----------|------------------------------------|
| Особливості полемічного переконливого виступу. Правила ведення полеміки. Полемічні прийоми. Основні вимоги до культури суперечки.<br>Повага до опонента. Уміння переконувати.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                             |       | тестування до попередніх тем                                          |          |                                    |
| <b>Тема 8. Зовнішній вигляд і поведінка оратора.</b><br><br>Зовнішній вигляд оратора: зачіска, руки, одяг, взуття. «Не викликайте своїм виглядом подиву, заздрощів чи співчуття аудиторії».<br>Манера оратора. Впевненість у собі, діловитість і зацікавленість у найкращому висвітленні теми – основні якості лектора в аудиторії.<br>Жестикуляція, правильна артикуляція і вимова, добра дикція.<br>Місце промови. Контакт зі слухачами. Подолання «ораторського страху».                                                                                                   | Лекція, семінарське заняття | [6,7] | Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття | 5 балів  | До наступного заняття за розкладом |
| <b>Тема 9. Судова промова.</b><br><br>Предмет судової промови. Судова промова державного обвинувача. Судова промова громадського обвинувача. Судові промови цивільного позивача і цивільного обвинувача. Судова промова громадського захисника. Судова промова захисника. Репліка.<br>Види судових промов.<br>Засади і функції судової промови. Психологічна, етична та логічна засади судової промови. Комунікативна та інформативна функції судової промови.<br>Спілкування із судової аудиторією. Поняття судової аудиторії. Способи та засоби впливу на судову аудиторію. | Лекція, семінарське заняття | [5,7] | Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття | 5 балів  | До наступного заняття за розкладом |
| <b>Тема 10. Підготовка судової промови.</b><br><br>Загальні положення підготовки судової промови.<br>Збір матеріалів. Аналіз матеріалів.<br>Систематизація матеріалів і письмова підготовка промови. Тези промови.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Лекція, семінарське заняття | [4,6] | Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття | 10 балів | До наступного заняття за розкладом |
| <b>Тема 11. Промова</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Лекція,                     | [3,5] | Опрацювати                                                            | 10       | До                                 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                             |       |                                                                                                          |          |                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|------------------------------------|
| <p><b>державного обвинувача.</b></p> <p>Зміст і побудова обвинувальної промови. План промови.</p> <p>Структура обвинувальної промови. Вступна частина промови: оцінка суспільно-політичного значення справи, що розглядається; вказівка на характерні особливості кримінальної справи; виклад програми виступу та ін.</p> <p>Виклад фактичних обставин злочину (фабула справи). Способи викладу фактичних обставин справи: хронологічний, систематичний, змішаний.</p> <p>Аналіз і оцінка зібраних у справі доказів.</p> <p>Обґрунтування кваліфікації злочину.</p> <p>Характеристика особи підсудного.</p> <p>Обґрунтування пропозицій про міру покарання, цивільний позов.</p> <p>Аналіз причин і умов, що сприяли вчиненню злочину.</p> <p>Заклучна частина промови.</p> <p>Репліка прокурора.</p> <p>Промова прокурора при відмові від обвинувачення.</p> | семінарське заняття         |       | ти лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття                                            | балів    | наступного заняття за розкладом    |
| <p><b>Тема 12. Захисна промова.</b></p> <p>Зміст захисної промови адвоката.</p> <p>Вступна частина захисної промови.</p> <p>Установлення фактичних обставин справи, аналіз і оцінка доказів.</p> <p>Обґрунтування кваліфікації злочину.</p> <p>Характеристика особи підсудного.</p> <p>Міркування про цивільний позов, міру покарання.</p> <p>Заклучна частина захисної промови.</p> <p>Репліка адвоката.</p> <p>Альтернатива в захисній промові.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Лекція, практичне заняття   | [6,7] | Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, пройти тестування до попередніх тем | 10 балів | До наступного заняття за розкладом |
| <p><b>Тема 13. Практичні аспекти судової риторики.</b></p> <p>Студенти ознайомлюються із матеріалами кримінальної справи, з</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Лекція, семінарське заняття | [5,7] | Опрацювати лекційний матеріал,                                                                           | 10 балів | До наступного заняття за розкладом |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                             |       |                                                                       |          |                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-------|-----------------------------------------------------------------------|----------|------------------------------------|
| якої вилучена та частина протоколу судового засідання, в якій записані судові промови обвинувача та захисника.<br>Студентам пропонується скласти або обвинувальну, або захисну промову.<br>На занятті обговорюються та порівнюються ці судові промови, відзначаються допущені помилки та оцінюється робота кожного студента. |                             |       | підготуватися до семінарського заняття                                |          |                                    |
| <b>Тема 14. Особисті риси оратора як чинник переконливої судової промови.</b><br><br>Психологічні прийоми переконуючої дії в судових промовах.<br>Невербальні прийоми впливу.<br>Необхідні якості судового оратора. Поняття судового етикету.                                                                                | Лекція, семінарське заняття | [4,6] | Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття | 10 балів | До наступного заняття за розкладом |

#### 6. Система оцінювання курсу

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Загальна система оцінювання курсу | <p><b>100 бална за семестр</b> – як середньо арифметичне 100 балів протягом семестру та 100 балів за екзамен</p> <p><b>“відмінно”</b> – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p><b>“добре”</b> – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p><b>“задовільно”</b> – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання</p> |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p>конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p><b>“незадовільно”</b> – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>                                                                                                                                                                                                                          |
| Вимоги до письмової роботи                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <p>Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.</p>                                                                                           |
| Семінарські заняття                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p>Семінарське, практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання.. За метою і структурою семінарські, практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за семінарське, практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p> |
| Умови допуску до підсумкового контролю                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– оцінка за поточне тестування (5 балів);</li> <li>– оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (65 балів);</li> <li>– оцінка за контрольну роботу (20 балів);</li> <li>– оцінка за самостійну роботу (10 балів).</li> </ul>                                                                                                                                                                     |
| <b>7. Політика курсу</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</li> <li>- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</li> <li>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».</li> </ul> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо).</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

#### **8. Рекомендована література**

Конституція України [Електронний ресурс] : прийнята 26 черв. 1998 року. - Режим доступу / link 1 / TO12341.html

Л-2, Кримінальний процесуальний кодекс України // Голос України від 19.05.2012 - / № 90-91 /

Л-3, Про ратифікацію Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року. Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17 липня 1997 року // Голос України. - 1997. - 18 липня.

Л-4, Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 7 лип. 2010 року // Відомості Верховної Ради України. - 2010. - № 41-42, № 43,

Л-5, Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004р. // Відомості Верховної Ради України. - 2004. - № 40 - 41. - Ст. 492.

Л-6, Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України: Загальна частина /В.В. Рожнова, Д.О. Савицький, Я.Ю. Конюшенко та ін. - К.: Нац. акад. внутр. справ, 2017. - 280 с.

Л-7, Кримінальний процес в питаннях і відповідях: Загальна і Особлива частини: [навч. посіб.] /Л.Д. Удалова, В.В. Рожнова, Д.О. Савицький, О.Ю. Хабло. - [3-тє вид., допов. і переробл]. - К.: Скіф, 2018. - 250 с.

#### **Допоміжна**

Л-8, Абрамович С.Д. та ін. риторика загальна та судова: Навч. посібник / С.Д.Абрамович, В.В.Молдован, М.Ю.Чикарькова. - К.: Юрінком Інтер, 2012

Л-9, Александров Д.Н. Риторика: Уч. Пособие для вузов. - М., 2009.

Л-10, Тітко. Оцінні поняття у кримінально-процесуальному праві України: монографія /І.А. Тітко. - Х.: Право, 2016. - 216 с.

Л-11, . Алексеев Н.С., Макарова З.В. Ораторское искусство в суде. - Л., 1989.

Л-12, Андрусяк В. Мета та завдання досудового слідства / Володимир Андрусяк // Вісник прокуратури. - 2017. - № 1. - С.77-80.

Л-13, Аленін Ю. Публічна природа гарантій прав особи у кримінальному процесі // Право України. - 2012. - № 4. - С. 30-32.

Л-14, Вандишев В.М. риторика: екскурс в історію вчень і понять: Навч. посібник. - к.: Кондор, 2016.

Л-15, Коваленко С.М. Сучасна риторика: Навчально-практичний посібник. - Тернопіль: Мандрівець, 2017.

Л-16, Кони А.Ф. Избранные произведения. - М., 1989.

Л-17, Малярєнко В.Т. Про завдання кримінального судочинства // Вісник Верховного Суду України. - 2015. - № 6.

Л-18, Мовчан Г. Правозахисна функція: це - один із основних напрямів діяльності прокурора в кримінальному судочинстві / Геннадій Мовчан // Вісник прокуратури. - 2017. - № 4. - С. 34-37.

Л-19, Никоненко М.Я. Поняття, види і зміст кримінально-процесуальних гарантій // Науковий вісник НАВСУ. - К., 2001. - Вип. 1.

Л-20, Павлишин А. Вплив процесуальної форми на встановлення істини у кримінальних справах /А. Павлишин // Вісник прокуратури. - 2011. - № 4. - С. 75-82.

Л-21, Пилипенко Д. Функція обвинувачення як основний напрям процесуальної діяльності слідчого / Дмитро Пилипенко // Вісник прокуратури. - 2010. - № 10. - С.69-76.

Л-22, Погорецький М.А. Кримінально-процесуальні правовідносини: структура і система. - Харків: Арсіс, 2002.

- Л-23, Попелюшко В.О. Функція захисту в кримінальному процесі у пореформений період та упродовж десятиріччя незалежності України (1960-2001 р.р.) // Адвокат. - 2008. - № 7. - С. 13-20.
- Л-24, Предмесніков О.Г. Обвинувальна функція у кримінальному процесі / О.Г. Предмесніков // Право і суспільство. - 2009. - № 4. - С.115-118.
- Л-25, Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Голованя Ігоря Володимировича щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України (справа про право на правову допомогу) № 23-рп/2009 від 30 вересня 2009 року [Текст] // Офіц. вісн. України. - 2009. - № 79. - Ст. 2694.

### **3. Інформаційні ресурси в Інтернеті**

- Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>
- Сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/>
- Сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/>
- Сайт Судова влада України [Електронний ресурс]. □ Режим доступу : <http://www.cort.gov.ua/>
- Сайт Конституційного Суду України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>

**Викладач \_\_\_\_\_Манченко О.В.**